

WWF Ελλάς
Λεμπέση 21
Αθήνα 11743

Τηλ.: 210 3314893
Fax: 210 3247578
d.karavellas@wwf.gr
www.wwf.gr

κ. Κυριάκο Μητσοτάκη
Πρωθυπουργό της Ελλάδος

Αρ.Πρωτ.: 66/2020

Κοινοποίηση: Χρήστο Σταϊκούρα, Υπουργό Οικονομικών
Κωστή Χατζηδάκη, Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Αθήνα, 13 Ιουλίου 2020

Αξιότιμε κύριε Πρωθυπουργέ,

Το επόμενο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που θα πραγματοποιηθεί στις 17 και 18 Ιουλίου θα συζητήσει, μεταξύ άλλων, τα ευρωπαϊκά πακέτα στήριξης και τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με αυτήν την αφορμή θα θέλαμε να επιστημόσουμε τρία κρίσιμα ζητήματα:

- Την ανάγκη για σημαντική αύξηση του στόχου το 25% των δαπανών για δράσεις υπέρ του κλίματος συνολικά για τον προϋπολογισμό της ΕΕ, (συμπεριλαμβανομένης της Επόμενης Γενιάς ΕΕ - Next Generation EU).
- Την ανάγκη εφαρμογής της πράσινης «αρχής του μη βλάπτειν» ('do no harm') που προβλέπεται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και συμπερίληψή της με σαφή τρόπο στον προϋπολογισμό της ΕΕ και τα πακέτα στήριξης.
- Την ανάγκη τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας κάθε κράτους μέλους να συνεισφέρουν συστηματικά στην πράσινη μετάβαση.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χαρακτήρισε την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία ως «τη μηχανή για την ανάκαμψη της Ευρώπης», ενώ τουλάχιστον [19 κυβερνήσεις της ΕΕ υποστήριξαν αυτήν τη φιλοδοξία](#). Μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Λέσχη της Ρώμης (Club of Rome), επιστήμονες, ΜΚΟ, εκατοντάδες εκπρόσωποι επιχειρήσεων, πολιτικοί, οικονομικοί οργανισμοί και πολλοί άλλοι συντάχθηκαν με το πνεύμα αυτό. Η διασφάλιση μιας πραγματικά βιώσιμης ανάκαμψης έχει κομβική σημασία για τη δημιουργία μιας ανθεκτικής Ευρώπης, που θα ανταποκρίνεται στη διπλή πρόκληση της κλιματικής αλλαγής και της απώλειας βιοποικιλότητας.

Το πακέτο διαπραγμάτευσης για τον προϋπολογισμό της ΕΕ δηλώνει ότι το 25% του προϋπολογισμού της ΕΕ και των πακέτων στήριξης πρέπει να είναι φιλικό προς το κλίμα. Ο στόχος αυτός δεν είναι συνεπής με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία που απαιτεί μεγαλύτερη φιλοδοξία και ευρύτερη περιβαλλοντική προσέγγιση. Έρχεται επιπλέον σε αντίθεση με τον υπό συζήτηση αναβαθμισμένο κλιματικό στόχο της ΕΕ για το 2030 και τον στόχο επίτευξης της κλιματικής ουδετερότητας της ΕΕ ως το 2050. **Προτείνουμε την αύξηση του στόχου αυτού στο 50% του προϋπολογισμού της ΕΕ και των πακέτων στήριξης, προς όφελος του κλίματος και του περιβάλλοντος, σύμφωνα και με τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.**

Συμπληρωματικά, η αρχή του μη βλάπτειν (do no harm principle) της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας είναι απαραίτητο να εφαρμοστεί στην πράξη. Το πρώτο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση είναι η διασφάλιση ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ και τα πακέτα στήριξης δεν θα στηρίζουν πλέον τα ορυκτά καύσιμα. Πέρα από τα προφανή περιβαλλοντικά οφέλη, οι

ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η εξοικονόμηση ενέργειας αποτελούν ανταγωνιστικές εναλλακτικές του φυσικού αερίου, ενώ σε μερικές περιοχές είναι και φτηνότερες. Μπορούν επίσης να αναπτυχθούν σε όλα τα κράτη μέλη, πάντα με αυστηρές πρόνοιες για διασφάλιση της προστασίας των φυσικών στοιχείων στις περιοχές όπου αναπτύσσονται. Επιπλέον, σύμφωνα με την ανάλυση του Carbon Tracker Initiative, το 60% των πάγιων στοιχείων σε ορυκτό αέριο θα αχρηστευθούν έως το 2030¹ λόγω του διαρκώς μειούμενου κόστους των ανανεώσιμων πηγών και της αποθήκευσης ενέργειας, καθώς και των αυστηρότερων κλιματικών πολιτικών που καθιστούν τα έργα αυτά περιττά και οικονομικά επιβλαβή. **Προτείνουμε τον ρητό αποκλεισμό του κλάδου των ορυκτών καυσίμων από δημόσιες κρατικές ενισχύσεις στην ΕΕ. Επίσης, ως ελάχιστο μέτρο, προτείνουμε την υποχρεωτική συμμόρφωση με τα κριτήρια του κανονισμού για την ταξινόμηση κάθε πιθανώς επιβλαβούς για το περιβάλλον έργου που στηρίζεται από τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό.**

Τέλος, τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που θα διαμορφωθούν από τα κράτη μέλη, ώστε να αποκτήσουν πρόσβαση σε χρηματοδοτήσεις από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Facility), είναι σημαντικό να συνεισφέρουν συστηματικά στην πράσινη μετάβαση. Η τρέχουσα πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επιτρέπει την έγκριση σχεδίων των κρατών μελών ακόμα και αν συνεισφέρουν σημαντικά μόνο στην ψηφιακή μετάβαση και όχι στην πράσινη μετάβαση. **Κάθε σχέδιο ανάκαμψης οφείλει να ακολουθεί την αρχή «του μη βλάπτειν», όπως ορίστηκε παραπάνω, με τουλάχιστον το 50% των πόρων να κατευθύνονται σε επενδύσεις για το κλίμα και το περιβάλλον.** Για να είναι πιο αποτελεσματική η συμβολή στην πράσινη μετάβαση και τη δίκαιη ανάκαμψη, τα σχέδια προτείνουμε να διαμορφωθούν σεβόμενα πλήρως την αρχή της συνεργασίας (Partnership Principle), ενώ τα προσχέδια και το τελικό κείμενο προτείνουμε να δημοσιοποιηθούν σε δημόσια πλατφόρμα για τη διευκόλυνση της ταχείας, αλλά διαφανούς ανάπτυξης και εφαρμογής χωρίς αποκλεισμούς (inclusive development).

Η Ελλάδα μπορεί και πρέπει να γίνει η δύναμη που θα πρωτοστατήσει στη συζήτηση για την ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας και κοινωνικής ευημερίας των κρατών μελών της, προωθώντας λύσεις για μια πραγματικά βιώσιμη και ουσιαστικά πράσινη ανάπτυξη. Η επίτευξη των παραπάνω τριών σημείων θα είναι κομβικής σημασίας για το μέλλον της ΕΕ, την ανθεκτικότητα της σε μελλοντικές απειλές, αλλά και την ανάδειξη της σε ηγέτιδα δύναμη κατά των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής και της απώλειας βιοποικιλότητας.

Ευχαρίστως να συζητήσουμε της προτάσεις μας μαζί σας ή την ομάδα σας δια ζώσης ή διαδικτυακά τις επόμενες ημέρες. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία χρειαστείτε.

Με εκτίμηση,

Δημήτρης Καραβέλλας
Γενικός Διευθυντής WWF Ελλάς

¹ <https://carbontracker.org/reports/absolute-impact/>